

11.10.2018
Seurakuntatyö ja #metoo
Papiston päivät
Tanja Auvinen

11.10.2018

Etunimi Sukunimi

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ JA SEN EHKÄISEMINEN SUOMESSA

- Seksuaalinen häirintä lainsäädännössä
- Mitä on seksuaalinen häirintä?
- Seuraukset
- Mitä voi/pitää tehdä
- Mitä seuraavaksi?

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ & LAKI

- **Laki naisten ja miesten tasa-arvosta:** Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tasa-arvolaissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.
- **Työturvallisuuslaki:** Työturvallisuuslaissa säädetään työntekijään kohdistuvasta hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavasta häirinnästä tai muusta epäasiallisesta kohtelusta. Työnantajalla on velvollisuus ryhtyä toimiin epäkohdan poistamiseksi saatuaan asiasta tiedon.
- **Rikoslaki:** Seksuaalinen ahdistelu määritellään rikoslaissa rikokseksi, josta voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Rikos on asianomistajarikos, joten se edellyttää, että asianomistaja nostaa kanteen epäiltyä vastaan. Rikoslaissa määritelty seksuaalinen ahdistelu viittaa "koskettelemalla tehtyyn seksuaaliseen tekoon, joka on omiaan loukkaamaan kohteen seksuaalista itsemääräämisoikeutta". Seksuaalinen ahdistelu tuli rikoslakiin 2014. Sitä ennen vastaavanlaisia tekoja on tutkittu lähinnä kunnianloukkauksina.

MITÄ SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ ON?

mm.

- sukupuolisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- härskit puheet
- kaksimieliset vitsit
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- seksuaalisesti värittyneet aineistot, viestit tai puhelut
- fyysinen koskettelu
- sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset, raiskaus tai sen yritys

Missä? Kotona, koulussa, työpaikalla, laitoksissa, kadulla, kauppakeskuksissa, verkossa...

KUINKA YLEISTÄ SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ ON?

- Kouluterveyskyselyn (2017) mukaan 8.–9.-luokkalaisista tytöistä 30 prosenttia ja pojista 12 prosenttia on kokenut seksuaalista häirintää viimeisen vuoden aikana. Häirinnällä tarkoitettiin häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua ja seksuaalisuutta loukkaavaa nimitystä.
- Sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten häirintä on vieläkin yleisempää. Sateenkaarinnuorten hyvinvointia kartoittaneen tutkimuksen mukaan yli 80 prosenttia transnuorista on kokenut jonkinlaista häirintää.
- Tasa-arvobarometri 2012: Noin joka kolmas vastanneista naisista oli kokenut seksuaalista häirintää kahden viime vuoden aikana ja miehistä noin joka kuudes.
- Seksuaalinen häirintä kohdistui erityisesti 15–34-vuotiaisiin naisiin. Heistä noin puolet oli kokenut seksuaalista häirintää miesten taholta. Samanikäisistä miehistä seksuaalista häirintää naisten taholta oli kokenut joka viides.
- Naisista kaksi prosenttia ilmoitti joutuneensa samaa sukupuolta olevan henkilön häiritsemäksi, miehistä kolme prosenttia.

MALLIKUVA
VAIHDA
UUSI KUVA:
lisää/kuva

SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN SEURAUKSET

- vaikutukset yksilöllisiä
- häpeä
- syyllisyys
- pelko
- turvattomuus
- epäluottamusta
- käsittelemättömät kokemukset voivat aiheuttaa stressitilan, joka voi vaikeuttaa omista rajoista kiinni pitämistä
- Seksuaalisen kaltoinkohtelun vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia: yleisimpiä oireita ovat traumaperäiset stressihäiriöt, masennus, ahdistuneisuus, pelkotilat, paniikkihäiriö, itsetuhoisuus, syömishäiriöt ja päihteiden käyttö.

MALLIKUVA
VAIHDA
UUSI KUVA:
lisää/kuva

SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN ENNALTAEHKÄISY

- Ikätasoinen seksuaalikasvatus (neuvola, varhaiskasvatus, koulut, oppilaitokset)
- Sisällöt opettajakoulutukseen
- Selkeät toimintaohjeet kouluihin
- Tasa-arvosuunnittelu ja toimintaohjeet työpaikoille (ml. perehdytys)
- Julkinen keskustelu
- Selkeät viestit mielipidevaikuttajilta
- Toimiva oikeuslaitos

MITÄ TEET?

- Lapsen tai nuoren läheisenä
- Lasten kanssa työskentelevänä ammattilaisena
- Sukulaisena tai kaverina
- Työkaverina
- Esimiehenä